

6. Каплан Р. С., Нортон Д. П. Сбалансированная система показателей. От стратегии к действию / Каплан Р. С., Нортон Д. П. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2004. – 320 с.

7. Хан Д. Планирование и контроль: концепция контроллинга / Хан Д.; пер. с нем. – М.: Финансы и статистика, 2004. – 800 с.

8. Менеджмент : учебн. пособ. для вузов / авт. кол. Е. М. Коротков, А. А. Беляев, М. Б. Жернакова и др.; ред. Е. М. Короткова. – М.: ИНФРА-М, 2003. – 224 с.

9. Уткин Е. А. Курс менеджмента : учебник для вузов / Уткин Е. А. – М. : Изд. "Зеркало", 2001. – 448 с.

10. Иванов А. П. Менеджмент : учебник / Иванов А. П. – СПб.: Изд. Михайлова В. А., 2002. – 440 с.

11. Менеджмент : конспект лекций / сост. В. М. Гавриленко. – М.: Приор, 2004. – 160 с.

*Рецензент д.е.н., професор ХНУБА Дороніна М.С.  
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Уткіна Ю.М.*

УДК 631.162

### УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

*Опікунова Н. В., доцент,  
Лопата В. Г., студентка (ХНУБА)*

*У статті розглядається питання управління прибутком підприємства. Прибуток є остаточною грошовою оцінкою виробничої та фінансової діяльності підприємства. Забезпечення ефективного управління результатом діяльності підприємства призводить до позитивної динаміки прибутку. Велику роль в механізмі управління прибутком відіграє система управління прибутком. Її організаційна складова - це взаємозалежна сукупність внутрішніх структурних служб і підрозділів підприємства, які забезпечують розробку і прийняття управлінських рішень щодо формування прибутку і несуть відповідальність за результати цих рішень.*

*Ключові слова: прибуток, формування прибутку, управління прибутком, функції прибутку.*

### УПРАВЛЕНИЕ ПРИБЫЛЬЮ ПРЕДПРИЯТИЯ

*Опекунова Н. В., доцент,  
Лопата В. Г., студентка (ХНУСА)*

*В статье рассматривается вопрос управления прибылью предприятия. Прибылью является окончательная денежная оценка производственной и финансовой деятельности предприятия. Обеспечение эффективного управления результатом деятельности предприятия приводит к положительной динамике прибыли. Большую роль в механизме управления прибылью играет система управления прибылью. Это взаимосвязанная совокупность внутренних структурных служб и подразделений предприятия, которые обеспечивают разработку и принятие управленческих решений по формированию прибыли и несут ответственность за результаты этих решений.*

*Ключевые слова: прибыль, формирование прибыли, управление прибылью, функции прибыли.*

### PROFIT MANAGEMENT COMPANY

*Opikunova N. V., docent,  
Lopata V. G., student (Kharkov National University of Construction and Architecture)*

*The article considers the question of profit management company. This is a very important topic, because the profit plays a leading role in the financial management system of any activity. And profit is the most desired result of hard work of the enterprise. Ensure effective management of economic categories leads to positive dynamics of profit. Dictionary of Economics shows profit as the ultimate monetary value of production and financial performance and is the most important indicator of the financial results of the company. The major role in the mechanism of profit management plays the system of profit management. This is the interdependent set of internal divisions that are responsible for the development and management decisions and are responsible for it. That is why we need to analyzed the necessary parts arrived, such as the notion of the profit, profit function, generation of profits, classification of profits internal and external factors influence on it.*

*Keywords: profit, generation of profits, revenue management, profit functions.*

*Постановка проблеми та її зв'язки з є складною категорією та важливим показником науковими чи практичними завданнями. Прибуток діяльності любого підприємства. Значення прибутку,*

як кінцевого позитивного фінансового результату діяльності підприємства, полягає в тому, що він є основним джерелом виробничого та соціального розвитку. Забезпечення ефективного управління прибутком є важливою ланкою в процесі діяльності кожного підприємства, бо саме прибуток є найбажанішим результатом. Щоб завжди отримувати його позитивну динаміку потрібна чітко спланована система управління прибутком. Це складний та важливий процес, який вимагає детального дослідження питань таких як, поняття та функції прибутку, його класифікацію, внутрішні та зовнішні фактори впливу на прибуток підприємства, методи та підходи до аналізу його.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Проблеми забезпечення ефективного управління прибутком розглядали в своїх працях вітчизняні та зарубіжні науковці: Т.О. Білик [1], І.А. Бланк [2], І. Блонська [3], А.М. Гончаров [4], Н. М. Давиденко [5], Є.Ю. Ткаченко [6] та інші. В свої працях вони розробляють теоретичні і практичні основи управління прибутком.

**Виділення невирішених частин загальної проблеми.** Дослідження управління прибутком підприємства потребує розгляду поняття прибутку, як економічної категорії, результату з'єднання факторів виробництва і корисної діяльності господарюючих суб'єктів, основних функцій прибутку, класифікації його видів, порядку формування прибутку в Україні та факторів впливу на нього з внутрішньої та зовнішньої середовищ.

**Формування цілей статті.** Цілями цієї статті є розгляд поняття прибуток, його складових, управління ним. Забезпечення ефективного

управління прибутком гарантує підприємству позитивні результати та досягнення цілей. Для визначення заходів управління прибутком потрібен розгляд складових категорії «прибуток», а саме його функцій, факторів впливу, порядок формування та ін.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Прибуток, як зазначено у економічному словнику [1], є остаточною грошовою оцінкою виробничої та фінансової діяльності і є найважливішим показником фінансових результатів підприємств, їх фінансового стану.

Так, Бланк І.А. у праці «Управління прибутком» відзначив, що прибуток як економічна категорія відображає чистий дохід, створений у сфері виробництва та послуг в процесі підприємницької діяльності. Результатом з'єднання факторів виробництва (праці, капіталу, природних ресурсів) і корисної продуктивної діяльності господарюючих суб'єктів, є готова продукція, що стає товаром за умови її реалізації споживачу. На стадії продажу виявляється вартість товару, що включає вартість минулої упередженої, праці і живої праці. Вартість живої праці відображає знову створену вартість і розпадається на дві частини. Перша є заробітною платою працівників, що беруть участь у виробництві продукції. Її величина визначається рядом факторів, обумовлених необхідністю відтворення робочої сили. У цьому змісті для підприємця вона представляє частину витрат по виробництву продукції. Друга частина знову створеної вартості відображає чистий дохід, що реалізується тільки в результаті продажу продукції, яке означає суспільне визнання її корисності [2]. Представимо це за допомогою схеми (рис. 1).

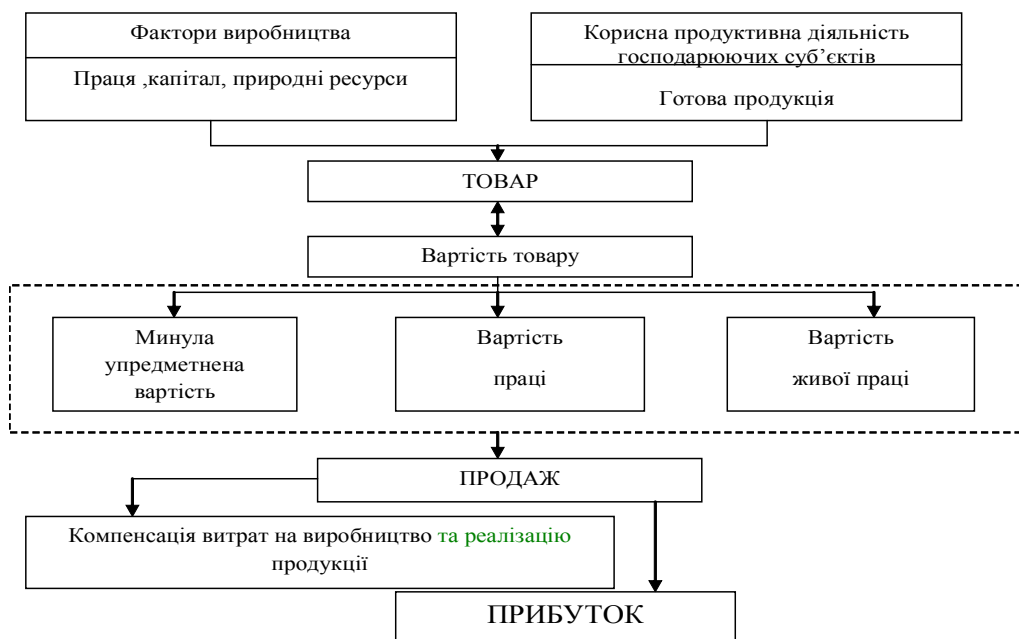


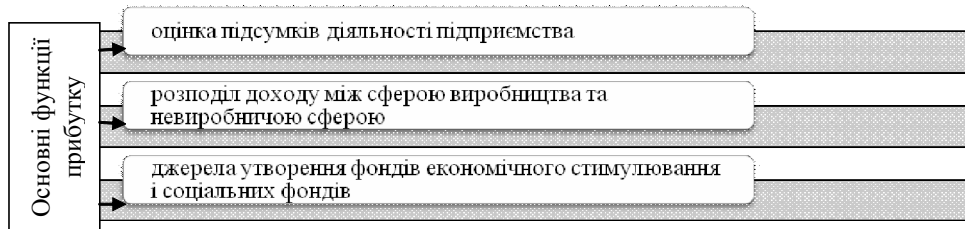
Рис. 1. Результат з'єднання факторів виробництва і корисної діяльності господарюючих суб'єктів [розробка авторів]

Згідно з Гончаровим А.М., прибуток – це грошовий дохід, утворений в результаті виробничо-господарської діяльності. Прибуток виконує такі основні функції [4]:

- оцінка підсумків діяльності підприємства;

- розподіл доходу між підприємством і державою, підприємством і його робітниками, між сферою виробництва і невиробничою сферою
- джерела утворення фондів економічного стимулювання і соціальних фондів завдяки збільшення трудового внеску колективу підприємства і за рахунок інших факторів.

Представимо ці функції у вигляді схеми ( рис. 2).



*Рис. 2. Основні функції прибутку*

В управлінні прибутком велике значення мають основні ознаки його видів, які в економічній літературі представлена різними критеріями.

Основні ознаки видів прибутку представлена за допомогою таблиці 1.

*Таблиця 1*

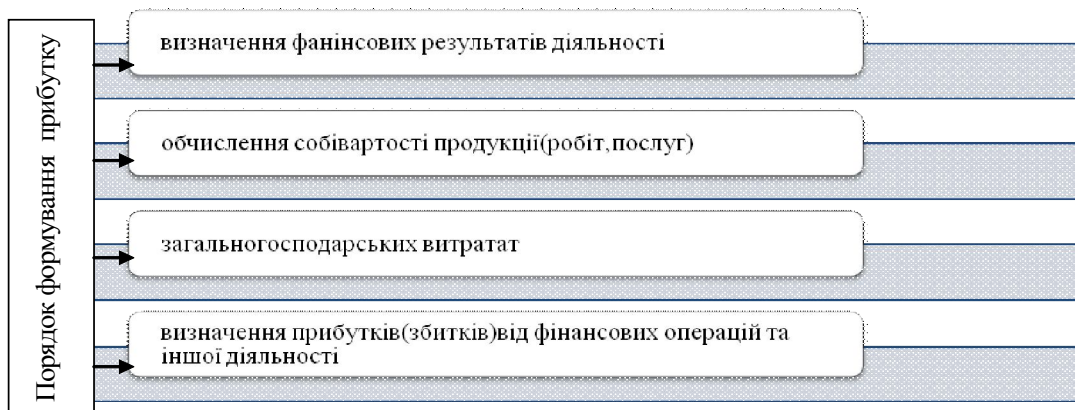
*Основні ознаки видів прибутку підприємства [розробка авторів]*

№	Ознака класифікації прибутку підприємства	Вид прибутку за відповідними ознаками класифікації
1.	За врахуванням характеру витрат, що впливають на формування прибутку підприємства	а) бухгалтерський прибуток (явні, достовірні витрати) б) економічний прибуток ( загальні витрати, сума явних та альтернативних витрат) в) нормальний прибуток підприємства (альтернативні витрати)
2.	За методикою планування прибутку	а) ресурсний (прибуток, сформований виходячи з ресурсних можливостей підприємства) б) цільовий (прибуток, сформований виходячи з суми необхідного підприємству обсягів внутрішніх фінансових ресурсів для фінансування виробничого розвитку відповідно до фінансової стратегії підприємства)
3.	За становищем підприємства на ринку товарів та послуг	а) монопольний прибуток б) прибуток державний у реалізації конкурентних переваг

Авторами запропоновано доповнити її таким чином: за врахуванням витрат, які впливають на формування прибутку (достовірні, альтернативні та загальні); за методом планування прибутку підприємства (ресурсний метод, цільовий метод); за становищем підприємства на ринку товарів та

послуг (монопольний прибуток та прибуток, одержаний у реалізації конкурентних переваг).

Формування прибутку в Україні [3] обумовлено порядком, який представлений на рисунку 3.



*Рис. 3. Порядок формування прибутку в Україні*

Також на формування прибутку впливають внутрішні та зовнішні фактори, які зображені на рисунку 4. Внутрішні фактори впливу залежать від діяльності підприємства,

зовнішні – фактори, незалежні від діяльності підприємства, але мають вагомий вплив. Розглянуті зовнішні фактори, зміни яких прибуток найбільш чутливо відчуває.

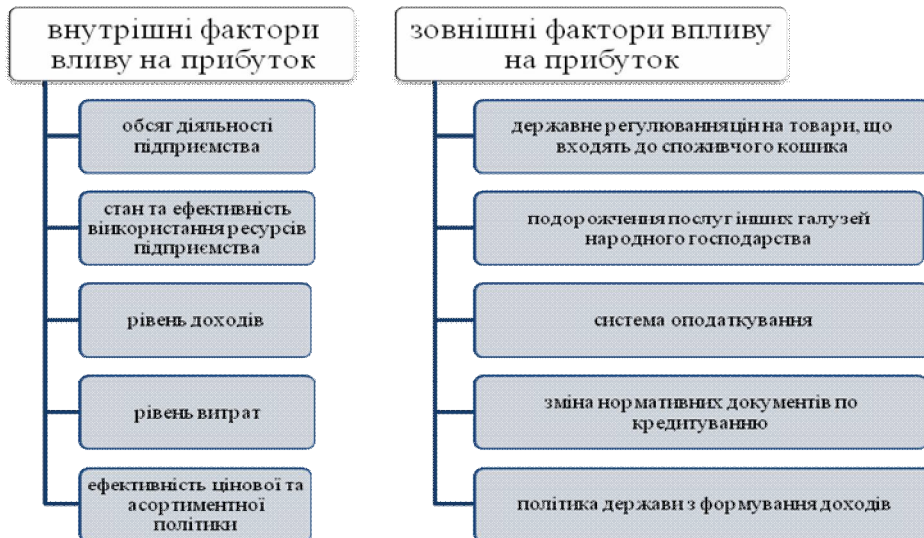


Рис. 4. Внутрішні та зовнішні фактори впливу на прибуток

Велика роль прибутку в розвитку підприємства і забезпеченні інтересів його власників і персоналу визначає необхідність ефективного управління ним при дієвій та правильно сформованій системі управління прибутком підприємства.

Велику роль в механізмі управління прибутком відіграє система організаційного забезпечення управління прибутком [рис.5]. Це взаємозалежна сукупність внутрішніх структурних служб і підрозділів підприємства, які забезпечують розробку й прийняття управлінських рішень щодо

окремих аспектів формування прибутку та несуть відповідальність за результати цих рішень.

Останнім часом організаційне забезпечення управління прибутком базується на формуванні більш ефективних структурних підрозділів підприємства – центрів відповідальності. Вихідним моментом створення системи управління прибутком на основі виділення центрів відповідальності є персоніфікація відповідальності за прийняття рішень [6].

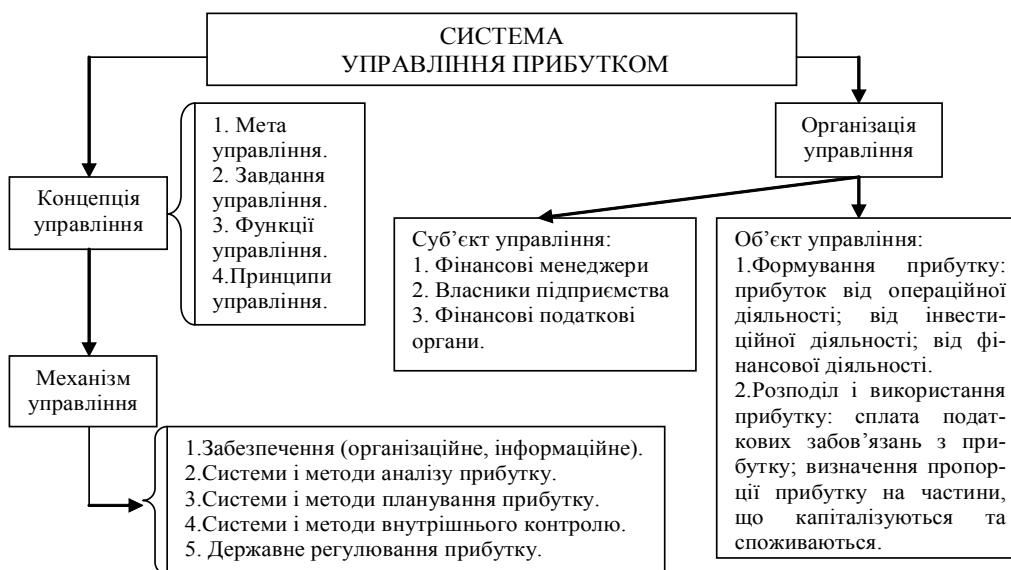


Рис. 5. Структурна схема системи управління прибутком підприємства [розробка авторів]

**Висновки даного дослідження і перспективи подальших робіт у цьому напрямку.** Усі підприємства прагнуть у результаті своєї діяльності мати прибуток і навіть завжди його збільшувати. Тільки розуміння того в якому напрямку діяти, може привести до позитивної динаміки. Під прибутком розуміється остаточна грошова оцінка виробничої та фінансової діяльності підприємства, його фінансового стану. Правильно обрані напрями в яких повинно відбуватись управління прибутком забезпечать ефективність діяльності та позитивні результати.

### СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Давиденко Н. М. Методологічні основи та інструменти підвищення прибутковості

підприємств [Текст] / Н. М. Давиденко // Монографія - К.: ВД "МОЛОДЬ". - 1999р. – С. 978

2. Бланк І. А. Управление прибылью / І. А. Бланк // -К.: "Ника - Центр". - 2002р. – С. 544

3. Гончаров А.Б. Фінансовий менеджмент/ А. Б. Гончаров // - Х.:ВД "ІНЖЕК". - 2003р. – С. 240

4. Білик, Т. О. Теоретичні аспекти прибутку [Текст] / Т. О. Білик // Формування ринкових відносин в Україні. - 2005. - № 8. – С. 167 – 173

5. Блонська, В. І. Вдосконалення формування і використання прибутку підприємств [Текст] / В. І. Блонська // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України. - 2008 - № 18(1) — С. 122-128.

6. Ткаченко, Є. Ю. Система управління прибутком підприємства [Текст] / Є. Ю. Ткаченко // Вісник Сумського національного аграрного університету. – 2006. – № 3. – С. 85 – 91

*Рецензент д.е.н., професор ХНУБА Дороніна М.С.  
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Токмакова І.В.*

**УДК 658.589**

## ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

*Уткіна Ю. М., к.е.н., доцент,  
Вісільова А. В., магістр (УкрДАЗТ)*

*У статті розглянуто питання щодо визначення сутності інноваційного менеджменту на підприємствах. Інноваційний менеджмент розглядається як комплексний цілісний процес управління інноваційною діяльністю підприємства на всіх етапах виробничого циклу та реалізації продукції. Функціональний інноваційний менеджмент націлений на ефективне управління процесом розроблення, упровадження, виробництва та комерціалізації інновації, при цьому важливим моментом є синхронізація функціональних підсистем, удосконалення координуючих дій операційної системи виробництва, управління персоналом і здійснення контролю за інноваційним процесом.*

*Ключові слова: інновації, інноваційний менеджмент, інноваційний процес, підприємства, суб'єкти й об'єкти управління.*

## ИННОВАЦИОННЫЙ МЕНЕДЖМЕНТ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ

*Уткина Ю. Н., к.э.н., доцент,  
Висилева А. В., магистр (УкрГАЗТ)*

*В статье рассмотрены вопросы определения сущности инновационного менеджмента на предприятиях. Инновационный менеджмент рассматривается как комплексный целостный процесс управления инновационной деятельностью предприятия на всех этапах производственного цикла и реализации продукции. Функциональный инновационный менеджмент нацелен на эффективное управление процессом разработки, внедрения, производства и коммерциализации инновации, при этом важным моментом является синхронизация функциональных подсистем, совершенствование координирующих действий операционной системы производства, управления персоналом и осуществления контроля инновационного процесса.*

*Ключевые слова: инновации, инновационный менеджмент, инновационный процесс, предприятия, субъекты и объекты управления.*